

A portrait of Espen Auberg, a man with a short beard and mustache, smiling. He is wearing a light-colored, button-down shirt. The background is a plain, light color.

Mekling i idrettsrelaterte tvister

Av partner/advokat Espen Auberg
ea@novalaw.no

*Parallelt med verdiøkningen
i idrettsindustrien øker også antallet
idrettsrelaterte tvister.*

Espen Auberg er advokat og partner i Advokatfirmaet Nova. Espen er sertifisert som mekler gjennom Advokatforeningen og er voldgiftsdommer i The Court of Arbitration for Sport (CAS). Espen jobber primært med idrettsjuss, og bistår forbund, klubber og utøvere nasjonalt og internasjonalt.

I. INNLEDNING

Verdien av den globale idrettsindustrien er i rask vekst, og er for 2021 estimert til USD 440 milliarder, en økning fra USD 388 milliarder i 2020, til tross for at også idrettsindustrien ble påvirket av Covid-19. Parallelt med verdiøkningen i idrettsindustrien øker også antallet idrettsrelaterte tvister. Mens idrettens internasjonale voldgiftsdomstol, The Court of Arbitration for Sport (CAS), behandlet en håndfull saker per år på 1980-tallet ble nærmere 900 saker behandlet i 2021.

Nasjonalt og internasjonalt er idretten gitt en stor grad av autonomi. Dette innebærer at så lenge idretten holder seg innenfor visse rammer, er det lagt opp til at idretten selv kan beslutte hvilke regler som skal gjelde innenfor idretten, og opprette ordninger som behandler brudd på idrettens regelverk, og tvister innenfor idretten. Idrettsrelaterte tvister med utspring i en kontrakt, f.eks. knyttet til spillerkontrakter, sponsorkontrakter eller medierettigheter, vil kunne behandles av idrettens ulike tvisteløsningsorganer.

I motsetning til en prosess for domstolene vil en utenrettslig mekling ha søkelys på å få løst tvisten på en måte som er hensiktsmessig for alle de involverte partene.

Tradisjonelt vil fastlåste idrettsrelaterte tvister løses gjennom idrettens voldgiftsdomstoler eller ordinære domstoler, der løsningen utelukkende baseres på en eller flere dommeres vurdering av jussen sett opp mot sakens faktiske forhold. Ved en slik løsning av en tvist vil typisk en av partene fremstå som en vinner, og den andre parten som en taper.

For alle parter, også for den parten som vinner, vil en prosess gjennom domstolene være krevende og kostbar. I tillegg til kostnader til egne advokater vil partene normalt bruke mye tid og ressurser på å forberede og gjennomføre en sak for domstolene. Videre vil en tvist for domstolene kunne være ødeleggende for partenes fremtidige samarbeid.

Et rimeligere, raskere og mindre risikofylt alternativ til behandling gjennom idrettens voldgiftsdomstoler eller ordinære domstoler er utenrettslig mekling. Meklingscenteret anslår at mekling koster omtrent en tredjedel av en runde i tingretten, da det involverer færre profesjonelle parter som i snitt bruker mindre tid og ressurser.

2. UTENRETTLIG MEKLING I ET NØTTESKALL

Utenrettslig mekling er regulert i tvisteloven kap. 7. Etter tvisteloven § 7-2 stilles det krav til at mekler skal være upartisk og uavhengig av partene, samt at mekler må være kvalifisert for vervet. Selv om det ikke er et formelt krav i tvisteloven er de fleste som opererer som meklere sertifiserte. En sertifisert mekler er en person som har spesialistkompetanse på tviste-

løsning og som har gjennomgått et utdanningsløp i regi av Advokatforeningen og Juristenes Utdanningscenter. En oversikt over alle sertifiserte meklere i Norge finnes på mekling.no.

I motsetning til en prosess for domstolene vil en utenrettslig mekling ha søkelys på å få løst tvisten på en måte som er hensiktsmessig for alle de involverte partene. Gjennom utenrettslig mekling vil en kunne oppnå gode løsninger også i saker som involverer flere parter og har høy kompleksitet, uten å måtte gå veien om retts-systemet. Løsningsrettet utenrettslig mekling tillater partene å ta hensyn til fortsatte fremtidige relasjoner og samarbeid, økonomiske hensyn, hva som synes rettfærdig eller moralsk riktig, og løsninger som tilfredsstillende underliggende hensyn eller behov.

Proessen med en utenrettslig mekling starter ved at én av eller begge partene tar kontakt med mekleren med henblikk på å beramme en mekling. Mekleren vil gi partene informasjon i forkant av selve meklingsmøtet, og veilede partene gjennom meklingsprosessen. Partene blir også informert om meklerens rolle i prosessen og får en avtale om mekling til gjennomlesning og signering. I avtalen fremkommer bl.a. at mekling er frivillig, og at partene på ethvert tidspunkt kan trekke seg fra meklingen. Meklerens habilitet vil avklares, og partenes taushetsplikt med hensyn til det som fremkommer i forbindelse med meklingen. Når avtalen er signert, kan prosessen iverksettes. Det vil normalt avtales et planmøte

hvor partene sammen med mekleren blir enige om praktiske forhold, herunder tid og sted for meklingen.

Meklingsmøtet foregår tradisjonelt sett fysisk, enten i meklerens møtelokaler eller andre egnede lokaler. Etter koronapandemien har det blitt vanlig å gjennomføre mekling digitalt, og det finnes flere digitale løsninger som er godt egnet for mekling.

Partene kan velge om de vil delta i meklingen med advokat, og dette avklares normalt forut for meklingen da det kan skape ubalanse dersom kun én av partene stiller med advokat. Meklingen vil normalt starte med et fellesmøte der mekleren og alle parter er til stede. I et fellesmøte vil en gå gjennom de faktiske sidene av saken, og gjerne avdekke hvilke interesser partene har i saken. Deretter vil en normalt fortsette med særsmøter, der mekleren vil snakke med partene enkeltvis.

Når mekleren har fått avdekket sakens faktiske sider og avdekket partenes relativt sterke og svake sider og interesser, kan mekleren begynne sitt arbeid med å presentere og prioritere

løsningsforslag sammen med partene. I denne prosessen står meklerens egenskaper som problemløser svært sentralt. Dersom partene kommer frem til enighet eller delvis enighet, bidrar mekleren til å utforme en avtale.

3. IDRETTSTVISTER SOM ER EGNET FOR UTENRETTLIG MEKLING

I utgangspunktet vil mekling være en gunstig måte å løse idrettsrelaterte tvister på i alle saker hvor partene har et ønske om å være med på å avgjøre tvistens utfall. Spesielt vil mekling i idrettsrelaterte tvister være gunstig der de involverte partene vil tjene på å ha et forhold også etter at tvisten er løst. Videre vil det ofte i idrettsrelaterte tvister være et sterkt behov for en rask løsning. Spesielt i tvister mellom klubber og idrettsutøvere vil en tvist som trekker ut i tid kunne medføre at utøverens karriere settes på vent, en karriere som normalt vil være forholdsvis kort i utgangspunktet. Utenrettslig mekling vil normalt kunne gjennomføres raskt, og er spesielt godt egnet for denne type tvister.

I noen tilfeller kan det være en fordel om mekleren er spesialist på feltet saken omhandler.

I en tvist mellom en fotballklubb og en fotballspiller vil en mekler med erfaring fra fotballbransjen som vet hvordan denne bransjen fungerer sannsynligvis ha et bedre grunnlag for å hjelpe partene med å finne en løsning på tvisten enn en mekler uten erfaring fra fotballbransjen. Allikevel vil det ikke være jussen som står i fokus i en mekling, og meklerens evner som problemløser vil normalt være viktigere enn meklerens juridiske kompetanse. Dersom partene har behov for ekspertvurderinger, kan de be en nøytral ekspert om dette, noe som også kan bidra å sikre partenes tillit til mekleren.

Mange tvister innen idretten involverer klubber eller forbund på den ene siden og enten andre klubber eller idrettsutøvere, trenere eller andre med sentrale posisjoner i idretten på den andre siden. Dette vil ofte være parter som har hatt en forbindelse til hverandre i lang tid, og som fortsatt vil møtes med jevne mellomrom også etter at tvisten er avgjort. Mens en beslutning fra en domstol eller voldgiftsdomstol kun vil være gunstig for den parten som vinner frem med sine anførsler, vil mekleren fokusere på en løsning som alle parter er tjent med og som søker å tilfredsstille partenes behov.

Videre vil idrettsrelaterte tvister der kravet er relativt beskjedent i forhold til kostnadene ved en behandling for voldgiftsdomstoler eller ordinære domstoler være egnet for mekling. Spesielt i mindre tvister vil utenrettslig mekling være et godt og raskere alternativ til Forlikrådet.

Etter tvisteloven § 6-2 (2-a) skal alle saker med verdi på under 200 000 kroner, og alle saker der minst én av partene ikke er representert ved advokat, i utgangspunktet innom Forlikrådet før en den kan behandles av domstolene. Tvisteloven § 6-2 (2-b) gir derimot partene mulighet til å avtale utenrettslig mekling i stedet, slik at partene slipper forlikrådsbehandling. Dersom partene ikke blir enige, vil meklingen sikre en raskere prosess enn forlikrådsbehandling, og samtidig

Mange tvister innen idretten involverer klubber eller forbund på den ene siden og enten andre klubber eller idrettsutøvere, trenere eller andre med sentrale posisjoner i idretten på den andre siden.

bidra til at partene får mulighet til å høre motpartens synspunkter og argumenter, og på den måten sikre at en får et bedre grunnlag for å vurdere saken, og hvorvidt det vil være hensiktsmessig å ta saken videre til domstolene.

I mange avtaler innen idretten som ender med tvist er det inntatt klausuler som innebærer at partene har forpliktet seg til å forsøke å forhandle før konflikten avgjøres ved voldgift eller annen domstolsbehandling. I disse tilfellene vil utenrettslig mekling oppfylle avtalens krav om forhandling.

4. AVSLUTTENDE MERKNADER

Økt konfliktnivå innen idretten gjør at det tvinger seg frem mer effektive tvisteløsningsmekanismer med større grad av forutberegnelighet. I mange tvister innen idretten vil utenrettslig mekling være en gunstig måte å løse tvister på, da utenrettslig mekling tilbyr muligheten for at partene kan komme til enighet forholdsvis raskt, gjennom en løsning som vil kunne ta høyde for at partene skal kunne ha et godt forhold også i fremtiden, noe som vil kunne være spesielt viktig i idretten.

Dersom meklingen ikke fører frem, vil meklingen allikevel kunne være nyttig for partene. Gjennom meklingen får partene innsikt i motpartens synspunkter og ståsted, noe som kan bidra til at partene kommer til enighet på et senere tidspunkt. Meklingen kan også bidra til at partene får et bedre beslutningsgrunnlag med hensyn til hva de ønsker å gjøre videre, f.eks. om partene ønsker å ta saken videre til en voldgiftsdomstol eller til ordinære domstoler.